

Årsredovisning 2021

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Viktiga händelser under året	4
3 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag	5
3.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga.....	5
3.2 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande	8
3.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....	9
3.4 Ekonomi och egen organisation	9
4 Nämndens verksamhet 1	12
4.1 Resultat	12
4.2 Budgetavvikelse	14
4.3 Verksamhetsanalys	15
4.4 Verksamheten 2021	24
4.5 Jämställdhetsperspektivet	25
5 Konsekvenser av coronaviruset	26
6 Verksamhetsmått	27
6.1 Gymnasieskola.....	27
6.2 Gymnasiesärskola	29
6.3 Vuxenutbildning.....	30
7 Investeringar	30
7.1 Investeringar, årliga anslag	30

1 Inledning

Utöver nationella styrdokument och nämndens reglemente är det Borås vision och Bildningsstaden Borås som ligger till grund för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbete med kärnuppdraget och utvecklingsarbetet för att förbättra verksamheten och nå högre måluppfyllelse.

Borås 2025 reviderades under 2021 och de sju fokusområden från den tidigare visionen har blivit till fyra strategiska målområden inom Visionen om framtidens Borås. Visionen om framtidens Borås bygger på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Indikatorer, uppdrag och aktiviteter ska utgå från visionens strategiska målområden:

1. Omsorg om varandra och miljön
2. Ett tryggt och snyggt Borås
3. Möjlighet och mod att utvecklas
4. Människor möts Borås

Bildningsstaden Borås omfattar de tre utvecklingsområdena *det goda lärandet, värdegrund och kvalitetsarbete*. Skolorna har utvecklat en motsvarande plan där de utgår från förvaltningens plan men skapar och beskriver egna utvecklings- och förbättringsområden.

Förutom årsredovisning har en kvalitetsrapport upprättats under året, som är att betrakta som komplement till detta dokument. I nämndens kvalitetsrapport återfinns redovisning av resultat av fullmäktiges mål samt mål i läroplan, skolplan och nämndens utvecklingsplan.

Kunskapsresultaten och resultaten inom värdegrund, trivsel och trygghet har under flera år legat på en hög och stabil nivå både för ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen. Andel elever som tar gymnasieexamen och andelen elever med behörighet till högre studier ligger bland de 25 procent bästa resultaten i Sverige. Under 2021 har måluppfyllelsen för gymnasieexamen legat på i stort sett samma nivå som föregående, vilket är mycket bra i ljuset av de utmaningar som pandemin har medfört.

Gymnasieskolan förväntas växa de närmaste åren som en följd av växande ungdomskullar. De egna skolornas attraktivitet är en central fråga och arbetet med Framtidens gymnasieskola och gymnasiesärskola är viktiga fokusområden för nämnden.

Under året har alla delar av verksamheten genomfört åtgärder för att anpassa sig till nämndens budgetram och bedömningen är att ekonomin nu är i balans, efter tre år med anpassningar.

Nämndens resultat

Nämndens resultat för år 2021 är ett överskott på 10,4 mnkr, vilket härrör till följande:

- Tilläggsbudgetar som beslutats under innevarande år och som inte förbrukats
- Högre positivt netto för de köpta-sålda platserna än budgeterat.

Nämndens begäran till Kommunfullmäktige om hantering av överskottet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden begär att överskottet läggs till nämndens ackumulerade resultat i Kommunfullmäktiges bokslut.

Andreas Cerny
Ordförande

Christer Samuelsson
Förvaltningschef

2 Viktiga händelser under året

Hantering av Covid-19

Pandemin har haft stor påverkan på alla verksamheter och mycket tid och kraft har lagts på att hantera förutsättningarna på bästa sätt. Det har under året varit delvis fjärr- och distansundervisning för gymnasieskolan. Gymnasiesärskolan har haft undervisning på plats, med några få undantag, och Vuxenutbildningen har haft fjärr- och distansundervisning under större delen av året.

Nämnden har fått kontinuerlig uppföljning av elevernas måluppfyllelse genom prognoser under läsåret. Verksamheterna har utifrån prognoserna vidtagit åtgärder för att minimera utbildningsskulden. Nämnden har också i särskilda uppföljningar följt upp elevernas psykiska mående för att tidigt kunna identifiera var behovet av stöd från elevhälsans personal ska sättas in.

I samarbete med Västra Götalandsregionens Arenamottagning i Borås, har alla elever erbjudits Covid 19-vaccination under skoltid och det finns väl fungerande rutiner för testning i smittspårningssyfte.

Anpassningar för ekonomi i balans 2021

För tredje året i rad tog nämnden beslut om åtgärdsplaner för en budget i balans. Årets anpassningar på 19,5 mnkr har genomförts väl och bedömningen är att verksamheterna nu har en ekonomi i balans.

Tilläggsbudgetar under 2021

Nämnden har i samband med tilläggsbudgetar under året fått ett totalt utökat kommunbidrag på 12 mnkr. Nämnden har fördelat 7 mnkr till Vuxenutbildningen och 5 mnkr till gymnasieskolan som ramhöjande medel. Nämnden har även fått tilldelning om sammanlagt 5,9 mnkr från statsbidraget "Skolmiljarden". Dessa tillfälliga intäkter har fördelats till alla verksamheter, inklusive de fristående huvudmännen, för att hantera utbildningsskulden som uppstår på grund av pandemin.

Tilläggsbudgetar som beslutas under pågående budgetår innebär viktiga tillskott till verksamheterna och nivåhöjande medel skapar även förutsättningar att långsiktigt planera för en stabil verksamhet av god kvalitet. Dessa tillskott har under innevarande år inte kunnat realiseras i verksamheterna, utan tillskotten har varit en del av överskottet vid årets slut.

Ändrat reglemente

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträde 2021-06-23 att ta bort uppdraget "att driva elevhem enligt LSS" från reglementet och verksamheten med elevhem inom gymnasiesärskolan avvecklades under sommaren 2021.

Gymnasieskolans och gymnasiesärskolans programstruktur och lokalbehov

Nämnden har tagit beslut om att utöka platserna på Samhällsvetenskapsprogrammet, Naturvetenskapsprogrammet och Ekonomiprogrammet, med syfte att antagningsorganisationen ska tillgodose elevernas förstahandsval i större utsträckning. Målsättningen är att se över möjligheterna att även utöka platserna på Bygg- och anläggningsprogrammet, El- och energiprogrammet och Fordon- och transportprogrammet kommande antagningsår.

Gymnasiesärskolans nationella programutbud har justerats under året och det Individuella programmet har organiserats om till en sammanhållen enhet.

Förvaltningen har genomfört en attitydundersökning om våra gymnasieskolor. Resultatet av undersökningen används i arbetet med Framtidens gymnasieskola i syfte att stärka attraktionen till samtliga våra gymnasieprogram.

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt budgetsammanträde i november att avsätta investeringsmedel för att bygga ut Bäckängsgymnasiet och Sven Eriksonsgymnasiet till år 2024. Arbetet med förstudie och projektering har startats upp.

Nämndens arbete inom Socialt hållbart Borås

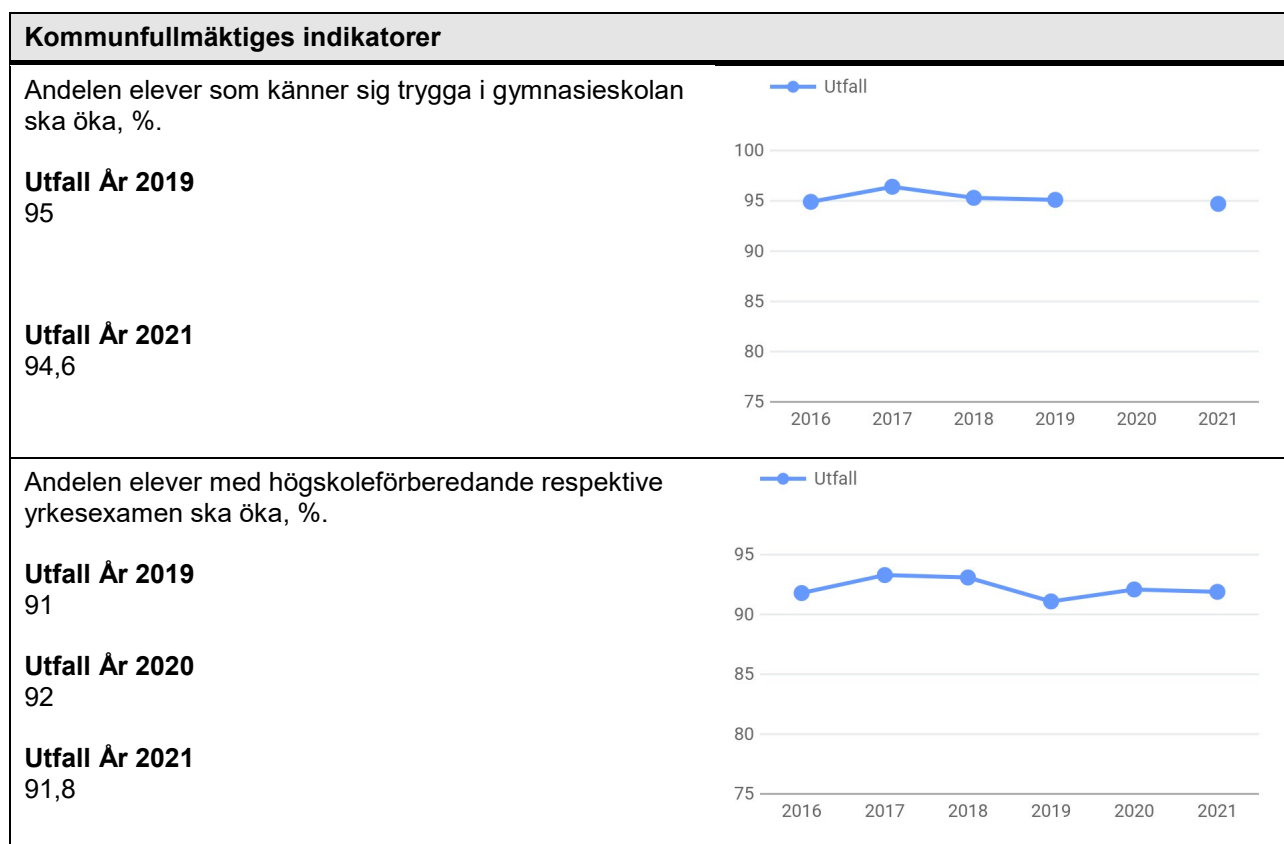
Förvaltningens enhet som arbetar med det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) har tillsammans med arbetslivsförvaltningen och individ och familjeomsorgsförvaltningen utvecklat ett framgångsrikt arbetssätt. Kännedomen om individerna som omfattas av aktivitetsansvaret har ökat markant och jämfört med andra kommuner i landet är detta ett mycket bra resultat. Tillsammans bidrar nämnderna till att öka chanserna för att de unga som befinner sig i KAA ska fullfölja sina studier.

Andra händelser av vikt

- Förvaltningen har tillsammans med Förskole- och Grundskoleförvaltningen genomfört en upphandling av ny lärplattform och införandet sker under vintern 2021/2022.
- Arbetet med uppdatering av styrdokumentet Bildningsstaden Borås har genomförts under hösten/vintern och implementeringen kommer ske under 2022.
- Förvaltningen har även tagit fram en ny Digitaliseringsplan och implementeringen av planen är påbörjad.

3 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

3.1 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Andelen elever som känner sig trygga i gymnasieskolan ska öka, %.

Årligen genomförs en skolklimatundersökning där elever och lärare värderar skolans pedagogiska och sociala klimat genom att ta ställning till påståenden inom fyra områden: värdegrund, undervisningens innehåll och kvalitet, inflytande och delaktighet samt rektor.

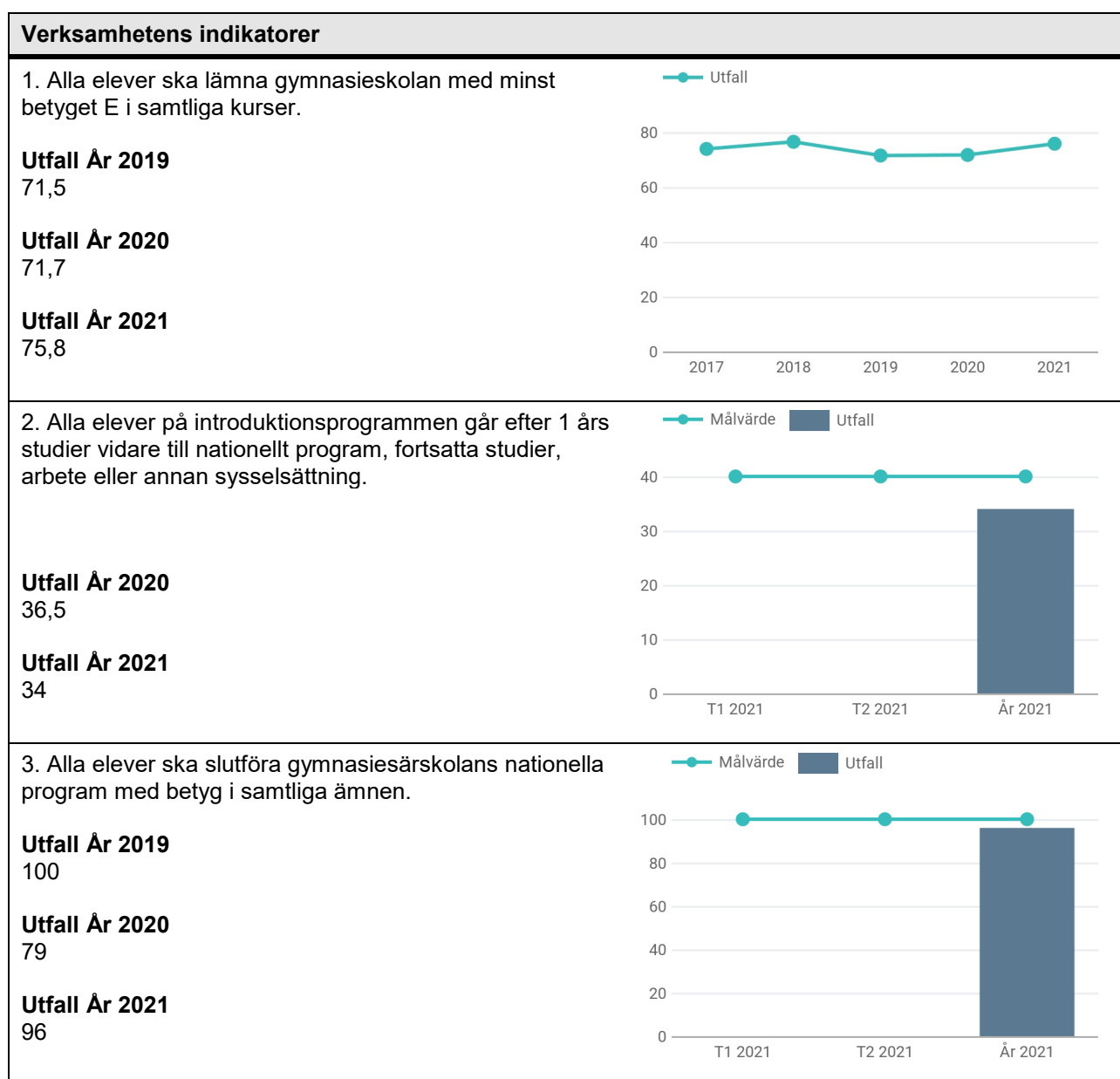
Inom området värdegrund finns påståendet "Jag känner mig trygg". Utfall saknas för 2020, på grund av Covid-19 kunde inte enkäten genomföras fullt ut.

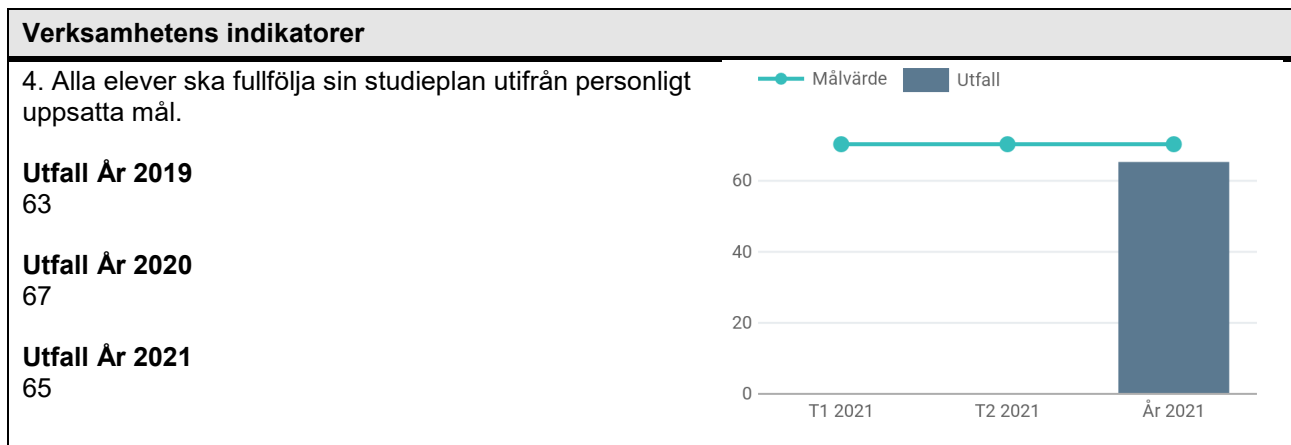
Senaste utfallet i elevenkäten är 94,6 % på de fyra gymnasieskolorna Almås, Bäckäng, Sven Erikson och Viskastrand (något lägre svarsfrekvens i år pga. Covid-19). Utfallet i Gymnasiesärskolans enkät visar fortsatt att en hög andel av eleverna känner sig trygga i skolan, men årets svarsfrekvens är mycket låg pga. Covid-19. Trygghet ingår som en del i det goda pedagogiska och sociala klimatet.

Utgångspunkten för fortsatt arbete är utvecklingsplanen Bildningsstaden Borås 2016-2022 och skolornas egna utvecklingsplaner. Varje skola och skolenhet analyserar sitt resultat och vidtar åtgärder i enlighet med angivna planer och gjorda analyser.

Andelen elever med högskoleförberedande respektive yrkesexamen ska öka, %.

Utfall - 91,8 % av eleverna avslutade sina studier med en gymnasieexamen vilket är i stort sett samma resultat som föregående år men något under det satta målvärdet. En stor del av läsårets undervisning har bedrivits via fjärr- och distansstudier och med utgångspunkt i det är måluppfyllelsen mycket god och står sig väl i jämförelse med Riket.

1. Alla elever ska lämna gymnasieskolan med minst betyget E i samtliga kurser.

Utfall - 75,8 % av eleverna avslutade sina studier med minst E i samtliga kurser vilket är betydligt högre än föregående år. Eleverna kan nå en examen trots att de har F i några kurser, indikatorn är ett viktigt mått för att följa upp genomsnittlig betygspoäng. Att utfallet är betydligt bättre än föregående år är ett mycket gott resultat med tanke på att delar av läsårets undervisning bedrevs via fjärr- och distansundervisning.

2. Alla elever på introduktionsprogrammen går efter 1 års studier vidare till nationellt program, fortsatta studier, arbete eller annan sysselsättning.

Utfall – 34 % av eleverna på Introduktionsprogrammet går efter 1 års studier vidare till nationellt program, vilket är en något lägre genomströmning än föregående år. Sannolikt har pandemin påverkat måluppfyllelsen för denna elevgrupp då dessa elever i stor utsträckning är beroende av stöd i skolans lokaler. En majoritet av de elever som inte går vidare från Introduktionsprogrammet efter 1 år fortsätter sina studier på samma program ytterligare 1 år.

3. Alla elever ska slutföra gymnasiesärskolans nationella program med betyg i samtliga ämnen.

Utfall – 96 % av eleverna har avslutat sina studier på något av gymnasiesärskolans nationella program med ett slutbetyg vilket är betydligt bättre än föregående år. Trenden över tid är att gymnasiesärskolans resultat ligger på en mycket hög och stabil nivå.

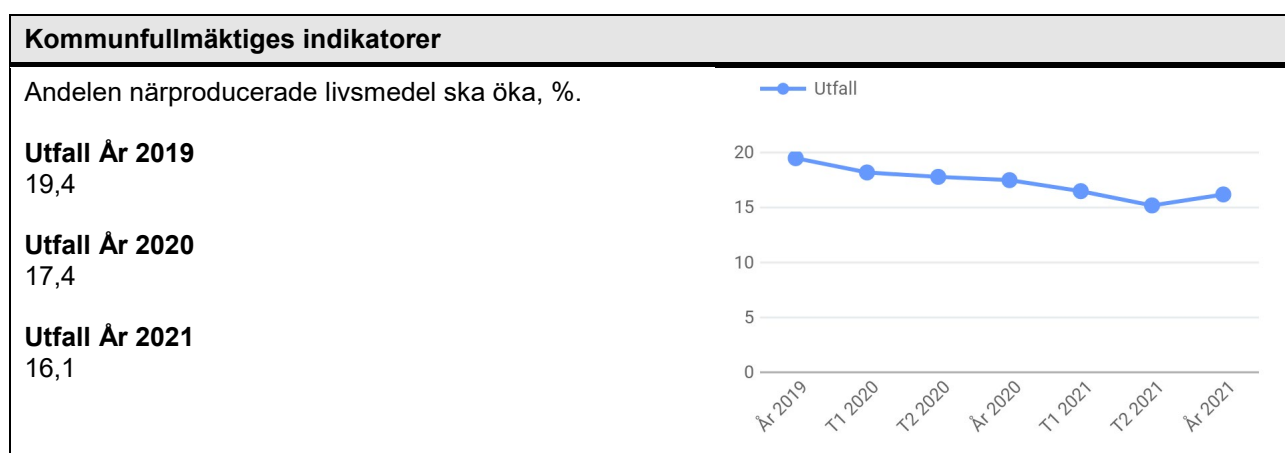
4. Alla elever ska fullfölja sin studieplan utifrån personligt uppsatta mål.

Utfall – 65 % av eleverna fullföljde sin studieplan utifrån personligt uppsatta mål, vilket är något lägre än föregående år. Bland de 35 % som inte bedömts fullfölja planen finns olika anledningar till att de avslutat sina studier. En av orsakerna kan vara att eleven fått arbete och därför valt att avsluta sina studier.

3.1.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
Lokalförsörjningsnämnden ska tillsammans med Grundskolenämnden, Förskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden under 2021 utreda hur nämnderna på ett bättre sätt kan använda sina lokaler gemensamt. Det ska särskilt belysas hur föreningslivet kan använda lokalerna när det inte bedrivs någon utbildning i dem.	● Genomfört	Lokalförsörjningsnämnden har genomfört arbetet, bland annat med deltagande av Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och tagit fram en rapport som läggs fram till Kommunstyrelsen i början av 2022. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden remissbehandlar rapporten vid sammanträde 2022-01-25.

3.2 Medborgares initiativkraft gör landsbygden levande

Andelen närproducerade livsmedel ska öka, %.

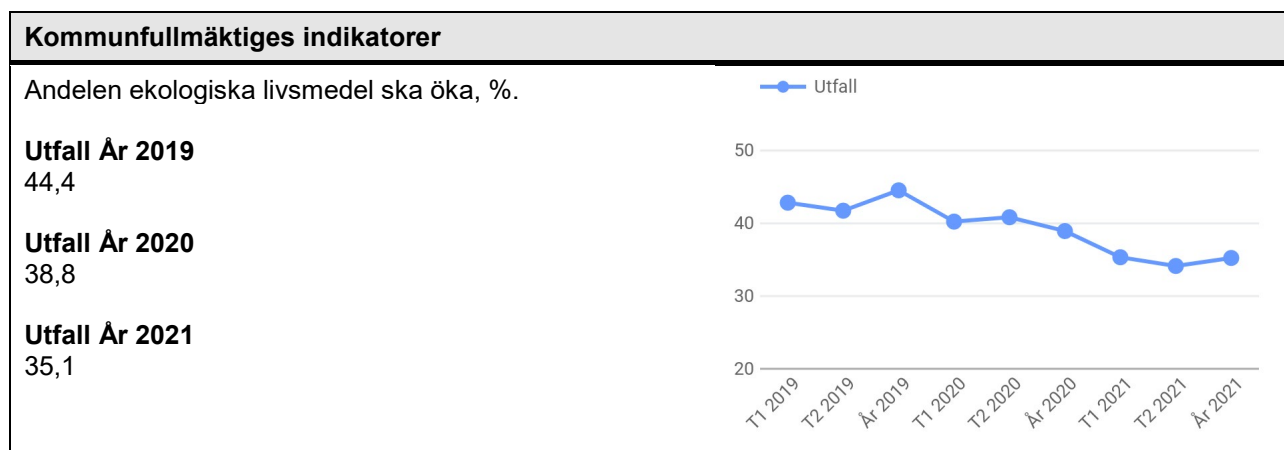
Trenden har under året varit nedåtgående, med en tydlig förbättring på slutet. Nedgången som varit förklaras av följande faktorer:

- verksamheterna har ett tredje anpassningsår i rad vilket, i kombination med stadens konstruktion med distributionscentral och upphandlingsavtal på livsmedel som drivit upp priserna, gör att köken många gånger väljer billigast alternativ framför närproducerat.
- Covid-19 - pandemin har inneburit att köken inte serverat skolmåltider som under vanliga år. Exempelvis har utbudet minskats och rätterna anpassats för att fungera i matlådor som eleverna fått hämta. Denna anpassning har gjort det svårt att följa kostpolicyn.

Nämnden har i år fått en retroaktiv återbetalning på 190 000 kr genom konstruktionen med distributionscentralen (så kallad "kick-back"), som har fördelats till verksamheterna. Andelen av denna återbetalning blir relativt liten i förhållande till skolkökens storlek.

Uppdraget att så långt som möjligt under rådande omständigheter arbeta för att öka andelen närproducerat börjar synas i statistiken och målsättningen är att trenden ska fortsätta gå åt rätt håll. Intendenterna har uppdraget att budgetera upp ett rimligt ekonomiskt utrymme för inköp av närproducerat och enhetscheferna för skolrestaurangerna ska arbeta med att anpassa menyerna för att öka andelen.

3.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Andelen ekologiska livsmedel ska öka, %.

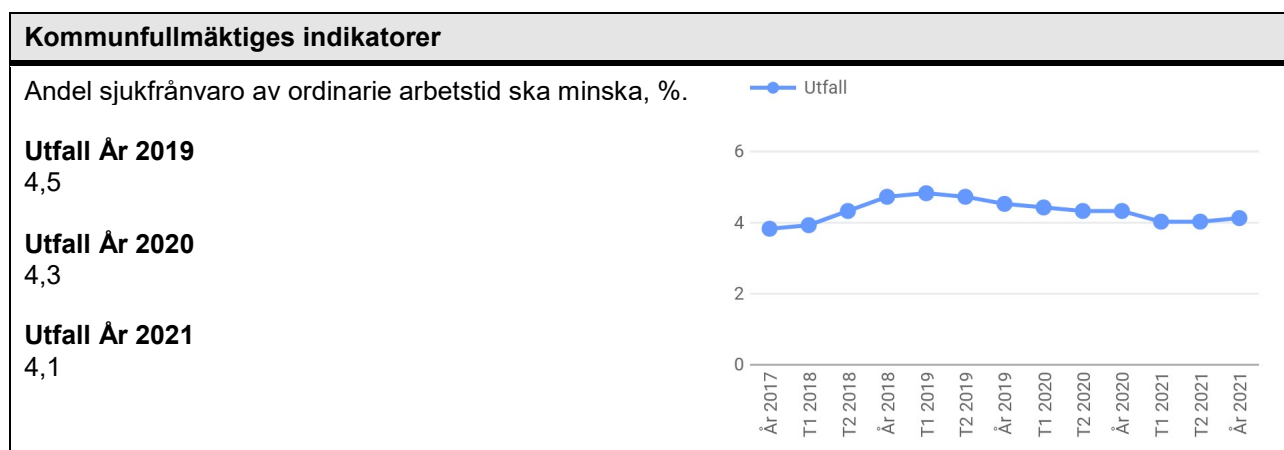
Trenden har under året varit nedåtgående, med en tydlig förbättring på slutet. Nedgången som varit förklaras av följande faktorer:

- verksamheterna har ett tredje anpassningsår i rad vilket, i kombination med stadens konstruktion med distributionscentral och upphandlingsavtal på livsmedel som drivit upp priserna, gör att köken många gånger väljer billigast alternativ framför ekologiskt.
- Covid-19 - pandemin har inneburit att köken inte serverat skolmåltider som under vanliga år. Exempelvis har utbudet minskats och rätterna anpassats för att fungera i matlådor som eleverna fått hämta. Denna anpassning har gjort att andelen grönsaker (som är en stor del av det ekologiska) har minskat och det är generellt svårare att följa kostpolicyen.

Nämnden har i år fått en retroaktiv återbetalning på 190 000 kr genom konstruktionen med distributionscentralen (så kallad "kick-back"), som har fördelats till verksamheterna. Andelen av denna återbetalning blir relativt liten i förhållande till skolkökens storlek.

Uppdraget att så långt som möjligt under rådande omständigheter arbeta för att öka andelen ekologiskt börjar synas i statistiken och målsättningen är att trenden ska fortsätta gå åt rätt håll. Intendenterna har uppdraget att budgetera upp ett rimligt ekonomiskt utrymme för inköp av ekologiskt och enhetscheferna för skolrestaurangerna ska arbeta med att anpassa menyerna för att öka andelen.

3.4 Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	
<p>Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.</p> <p>Utfall År 2019 10,3</p> <p>Utfall År 2020 5,7</p> <p>Utfall År 2021 5,4</p>	
<p>Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %</p> <p>Utfall År 2019 48</p> <p>Utfall År 2020 40,6</p> <p>Utfall År 2021 40</p>	

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.

Under 2021 avviker sjukfrånvaron i jämförelse med de två tidigare åren. Sjukfrånvaron är lägre. Från april ökade andelen närundervisning på gymnasieskolorna vilket innebar att fler medarbetare utgick från arbetsplatsen efter inledande månader med hemarbete. Smittspridningen i samhället var under våren på en hög nivå och minskade succesivt under sommarmånaderna. Motsvarande mönster återspeglas i sjukfrånvaron i förvaltningen.

Situationen med pandemin innebär avvikelser för sjukfrånvaromönstret som inte är jämförbara med andra år. Rekommendationen om att stanna hemma vid symtom eller sjukdom har varit gällande under hela året. Under hösten har många förkylningsvirus tagit fart i samhället, i takt med det har frånvaron ökat. Oavsett fortsatte den totala sjukfrånvaron att vara på en låg nivå. Det är främst antal långa sjukfall som minskat under året. Det finns väl upparbetade rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete, åtgärder på arbetsplatsen utifrån pandemin, möjlighet att vaccinera sig på arbetstid samt åtgärder för smittspårning. Effekter av pandemin kommer sannolikt att avspeglar sig i statistiken för korttidsfrånvaro under överskådlig tid. När det behövs genomförs arbetslivsinriktad rehabilitering för att underlätta återgång till arbete efter sjukskrivning. Nämnden stödjer också anställdas hälsa genom att möjliggöra hälsofrämjande åtgärder enligt Borås Stads riktlinjer.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.

Utfallet för antal årsarbetare timavlönade minskar i förhållande till 2020.

Under 2020 och inledningen av 2021, då verksamheten har varit under stor påverkan av Covid-19, har behovet och nyttjandet av timavlönade medarbetare minskat. Under långa perioder har elever inom gymnasieskola och vuxenutbildning haft fjärr- och distansundervisning. Detta innebär parallellt att en stor andel av medarbetarna har arbetat hemifrån. Därmed har också den oplanerade frånvaron minskat under perioden.

Under våren 2021 var grupper av elever på plats i skolan i större utsträckning än motsvarande period

2020, andel elever med närundervisning ökade succesivt. Det innebar att lokalerna var fullt nyttjade och att hela serviceorganisationen fullgjorde sitt arbete på ordinarie arbetsplats.

Under hösten 2021 ökade anställning av timavlönade medarbetare igen i verksamheten då undervisningen sedan augusti bedrivits fullt ut på skolorna. Därmed har det också blivit ett ökat behov att ersätta medarbetare vid korttidsfrånvaro i verksamheten.

Bemanningsenheten som stödjer verksamheterna med timavlönade medarbetare har jobbat hårt under året för att rekrytera och tillsätta korttidsvikariat. Under perioder har tillgången varit knapp men oavsett så har majoriteten av bokningarna tillsatts. Vissa verksamheter har också aktivt valt att inte tillsätta korttidsvikariat på grund av känsliga elevgrupper samt risk för smittspridning.

Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %

Målvärdet för 2021 är ej uppnått.

2021 tog 341 av 858 medarbetare ut sitt friskvårdsbidrag. Det motsvarar 40% av förvaltningens medarbetare. Andelen är i nivå med utfallet 2020.

Förvaltningen arbetar med att informera vid introduktion och löpande på APT om möjlighet till friskvårdsbidrag. Att målvärdet för 2021 ej uppnås beror sannolikt på de restriktioner som delvis har varit under 2021 mot bakgrund av Covid-19. Möjlighet att träna på gym och andra inomhusaktiviteter i grupp har varit begränsade. Hälsofrämjande aktiviteter för individer har istället riktats om till utomhusvistelse och andra friluftaktiviteter. Det har sannolikt medfört att färre löst ut sitt friskvårdsbidrag även 2021.

3.4.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status År 2021	Kommentar
När Borås Stads nämndorganisation gjordes om stod valet mellan A) en gemensam kostorganisation under en nämnd, till exempel Servicenämnden eller B) en kostorganisation per nämnd. Alternativ B valdes. Kommunstyrelsen ska i samverkan med Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och Vård- och äldrenämnden utvärdera det valda alternativet. Uppdraget ska redovisas senast halvårsskiftet 2021.	 Genomfört	Rapporten färdigställdes i augusti 2021 och mottogs av Kommunstyrelsen vid sammanträde 2021-11-22.

4 Nämndens verksamhet 1

4.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Statsbidrag	135 039	132 109	114 961	135 190	20 229
Avgifter och övriga intäkter	151 993	142 372	130 403	133 197	2 794
Summa intäkter	287 032	274 481	245 364	268 387	23 023
Personal	-511 851	-500 080	-516 650	-503 911	12 739
Lokaler	-73 668	-66 551	-73 794	-73 158	636
Material och tjänster	-242 490	-263 762	-230 979	-262 805	-31 826
Kapitalkostnader	-1 908	-2 584	-2 998	-2 932	66
Summa kostnader	-829 917	-832 977	-824 421	-842 806	-18 385
Buffert (endast i budget)			-5 737		5 737
Nettokostnad	-542 885	-558 496	-584 794	-574 419	10 375
Kommunbidrag	526 920	549 400	584 794	584 794	0
Resultat efter kommunbidrag	-15 965	-9 096	0	10 375	10 375
Godkänt ianspråktaget ackumulerat resultat	10 000				
Godkända "öronmärkta" projekt					
Resultat jfr med tillgängliga medel	-5 965	-9 096	0	10 375	10 375
Ackumulerat resultat	9 434	3 469	3 469		-3 469

Resultatanalys

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden slutliga budgetram 2021 blev 584 794 mnkr

Den ingående budgetramen från 2020 var 549 400 mnkr. Utöver de "sedvanliga" ramförändringarna som lön- och kostnadskompensation (inklusive kompensation för ökad internhyra), volymökning för gruppen 16-18 åringar fick nämnden ett utökad kommunbidrag för ambitionsökningar på totalt 18,5 mnkr under 2021.

Nettokostnaden för förvaltningen uppgick till 574,4 mnkr, vilket gav ett överskott på 10,4 mnkr mot ram.

Intäkter

- 20,2 mnkr högre Statsbidrag än vad som budgeterats beror på extra riktade bidrag från Skolverket under året.
- 2,8 mnkr högre interkommunal intäkt än vad som budgeterats beror ett mer positivt nettoutfall inom köpta-sållda platser på gymnasiet

Kostnader

- 31,8 mnkr högre kostnad för Material och tjänster än budgeterat beror framförallt på fler köpta platser inom Vuxenutbildningen (statsbidragsfinansierat), samt ökade kostnader på grund av pandemin.
- 12,7 mnkr i överskott på personalkostnad förklaras av att det här som tilläggsbudgetarna, som beviljats under året, lagts som budgetpost. Dessa tilläggsbudgetar har inte förbrukats under innevarande år, vilket förklarar avvikelsen.

När det gäller verksamheternas intäkter är det tydligt att en del är finansierat av statsbidrag och interkommunal intäkt (sålda platser). Detta förhållande ger en ekonomisk risk med tanke på beroendet av externa faktorer som nämnden inte direkt kan styra över.

Bufferhantering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har hanterat åtgärdsplanerna för ekonomi i balans och har dessutom fått budgettillskott under året, vilket innebär att bufferten inte behövts tas i anspråk.

Ackumulerat resultat

Det resultat som nämnden lämnat i de senaste tre boksluten har förändrats kraftigt. Det ökade kraftigt under flyktingvågen då nämnden tillfördes stora extra engångstilldelningar. Men det har de senaste åren tagits i anspråk för att hantera underskott som uppstått framförallt på grund av att anpassningarna i personalorganisationen inte fått en helårseffekt. Nämnden är angelägen om att årets överskott får läggas till det ackumulerade resultatet för att skapa ett utrymme att hantera framtida ekonomiska risker (exempelvis osäkra statsbidrag och förändrade förhållanden för köpta - sålda platser).

Investeringsutrymme

När det gäller investeringar beviljades ett utrymme på 5 mnkr för inventarier till Viskastrandsgymnasiet och Almåsgymnasiet i samband med ombyggnationer. Nämnden har även ett investeringsutrymme hos Lokalförsörjningsnämnden ämnat för mindre lokalanpassningar och hos Servicenämnden ämnat för tunga fordon till Viskastrandsgymnasiets utbildningar.

Treårstrenden

Som konstaterats har nämndens resultat förändrats kraftigt de senaste åren. Under perioden har nämnden tillförts stora engångstilldelningar, dels av Kommunstyrelsen och dels av kraftigt ökade statsbidrag och ersättningar från Migrationsverket, med anledning av det stora flyktingmottagandet. Verksamheten har använt denna tillfälliga finansiering för att öka de egna organisationerna (vilket varit motiverat på grund av elevtillströmningen), men detta har gjorts med för stor andel tillsvidareanställd personal som kräver långa omställningsprocesser. Omställningen för att anpassa organisationen till ett vikande elevunderlag gjordes inte i takt med att den tillfälliga finansieringen försvann. Detta har orsakat underskotten i de senaste boksluten, men år 2021 är det sista anpassningsåret, i ljuset av dessa förändringar.

När det gäller köpta - sålda platser på gymnasieskolan är det svårt att budgetera med tanke på ungdomarnas val till gymnasieprogram. Detta är föränderligt ända fram till september, då klasserna stabiliserats. Sedan 2012 har nettot för köpta - sålda platser inneburit ett tillskott till verksamheten, men budgeteringen har legat för högt. Det positiva nettoutfallet inom köpta-sålda platserna har gynnat de egna gymnasieskolorna genom att de fått mer medel i resurstilldelningen. De senaste årens tapp på sålda platser har bidragit till att våra skolor tvingas att anpassa sin verksamhet för en budget i balans.

Att dimensionera gymnasieskolornas programstruktur efter elevernas val, är en central utvecklingsfråga för nämnden den närmsta tiden. Skolornas attraktionskraft är avgörande för elevunderlaget som styr gymnasieskolans ekonomiska resurstilldelning.

Vuxenutbildningen möter en ökning av efterfrågan på platser, vilket ofta sker när det är lågkonjunktur. Statens riktade finansiering är osäker och är ofta villkorad till yrkesutbildningar mot egenprestation. De

övriga utbildningarna inom Komvux, vilka finansieras av den kommunala ramen, kommer kräva utökade resurser för att tillgodose denna ökning, vilket säkrats genom ett utökat nämndbidrag till verksamheten.

Gymnasiesärskolan har anpassas det närmsta året, syftet är att bygga en mer effektiv organisation. Bedömningen är att verksamheten har en ekonomi i balans.

4.2 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Central administration					
Intäkter	1 182	2 804	1 937	1 666	-271
Kostnader	-16 901	-19 324	-20 537	-20 670	-133
Resultat	-15 719	-16 520	-18 600	-19 004	-404
Politisk verksamhet					
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 007	-1 059	-1 200	-1 177	23
Resultat	-1 007	-1 059	-1 200	-1 177	23
Gymnasieskola					
Intäkter	194 859	149 772	141 316	141 939	623
Kostnader	-607 530	-568 214	-575 163	-570 912	4 251
Resultat	-412 671	-418 442	-433 847	-428 973	4 874
Vuxenutbildning					
Intäkter	109 777	115 009	97 042	117 514	20 472
Kostnader	-185 854	-200 213	-186 926	-207 397	-20 471
Resultat	-76 077	-85 204	-89 884	-89 883	1
Gymnasiesärskola					
Intäkter	10 756	12 114	12 690	11 291	-1 399
Kostnader	-46 390	-47 322	-47 116	-45 498	1 618
Resultat	-35 634	-35 208	-34 426	-34 207	219
Naturskola					
Intäkter	0	0	0	0	0
Kostnader	-402	-409	-500	-438	62
Resultat	-402	-409	-500	-438	62
Insatser enligt LSS					
Intäkter	3 444	3 038	3 159	2 146	-1 013
Kostnader	-4 818	-4 692	-3 759	-2 883	876
Resultat	-1 374	-1 654	-600	-737	-137
Buffert					
Intäkter			0		0

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Bokslut 2021	Avvikelse
Kostnader			-5 737		5 737
Resultat			-5 737		5 737
Totalt					
Intäkter	320 018	282 737	256 144	274 556	18 412
Kostnader	-862 902	-841 233	-840 938	-848 975	-8 037
Resultat	-542 884	-558 496	-584 794	-574 419	10 375

4.3 Verksamhetsanalys

4.3.1 Central administration

Ekonomiskt resultat

Underskottet på 0,3 mnkr beror på en extern tjänst som inte var budgeterat från början och det omhändertas inom förvaltningens totala ram.

Analys av verksamheten

Förvaltningens kärnuppdrag och utvecklingsarbete tar sin utgångspunkt i de nationella styrdokumenterna och utvecklingsprogrammet Bildningsstaden Borås. Programmet omfattar de tre utvecklingsområdena det goda lärandet, kvalitetsarbete och värdegrund. Skolorna har en motsvarande plan för sin nivå där de förhåller sig till förvaltningens plan samt beskriver egna utvecklingsområden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens resultat både vad gäller kunskaper och värdegrund har, under flera år, legat på en stabil nivå i paritet med de bästa skolkommunerna i Sverige, och i vissa fall bland de 25% bästa i riket. Under läsåret 20-21 har resultaten för gymnasieskolan ökat ytterligare. Förvaltningen har i analyser kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet identifierat att det finns variationer mellan våra skolor men också inom skolor vad gäller andel elever med en yrkes- och högskoleförberedande examen, genomsnittlig betygspoäng samt andel elever med minst E i samtliga kurser. Detta är föremål för utvecklande insatser dels på förvaltningsnivå men också kopplat direkt till de enheter/program som har en lägre måluppfyllelse.

Under läsåret 20-21 påverkades verksamheten av pandemin där samtliga verksamheter, bortsett från gymnasiesärskolan, tvingats att bedriva hela eller delar av sin verksamhet via fjärr- och distansundervisning. Trots de förändrade förutsättningarna lyckades verksamheten väl med måluppfyllelsen.

Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och med koppling till den förvaltningsövergripande utvecklingsplanen *Bildningsstaden Borås* har förvaltningen arbetat med följande prioriterade utvecklingsområden:

1. Främja integration
2. Ökad måluppfyllelse
3. Framtidens lärande
4. Kompetensförsörjning
5. Hantering av utbildningsskulden och erfarenheter från fjärr- och distansundervisning.

Vid förvaltningens årliga ledningskonferens i december togs grunderna för en ny verksamhetsplan fram. Denna fokuserar på följande prioriterade utvecklingsområden (som innehåller flera deluppdrag):

- Elevhälsoupdraget

- Lärandeuppdraget
- Organisatoriska förutsättningar

Utblick och fortsatt prioriterat utvecklingsarbete

- Genomföra förslag till åtgärder inom ramen för de gemensamma utvecklingsområdena.
- Arbeta vidare med framtidens gymnasieskola
- I sin styrning och ledning av förvaltningen ska Kommunstyrelsens beslut om Tillitsbaserad styrning beaktas, främst genom prioriteringar av mål och uppdrag, i syfte att skapa ett handlingsutrymme för förvaltning/profession.

Nämnden arrangerar en planeringsdag med fokus på resultatanalys under våren där arbetet under gångna året följs upp på ett djupare sätt och de analyser och slutsatser som dras kommer bli vägledande för det fortsatta arbetet.

4.3.2 Politisk verksamhet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens övertygelse är att alla elever vill och kan lära. Nämndens strategi för förbättringsarbetet är att göra en bra skola bättre och ge alla elever förutsättningar att nå en gymnasieexamen eller få ett arbete.

Utvecklingsplanen *Bildningsstaden Borås* och dess tre prioriterade utvecklingsområden har varit utgångspunkten för arbetet under året. Sammantaget kan konstateras att måluppfyllelsen är god där de flesta resultaten ligger i paritet med rikssnittet och två är bland 25 % av rikets bästa. På gymnasieskolans nationella program finns fortsatt förbättringsutrymme gällande elevernas genomsnittliga betygspoäng som ligger något under riket samt nämndens mål att alla elever ska ha minst E i alla kurser. När det gäller målen avseende examen från högskoleförberedande program och yrkesprogram samt andel elever med grundläggande behörighet till universitet och högskola nås sammantaget ett mycket gott resultat. Skollagens syfte med utbildningarna i gymnasieskolan, att eleverna når yrkesexamen eller högskoleförberedande examen, uppnås således i hög utsträckning. Målsättningen är att elever som studerar på något av introduktionsprogrammen går vidare till studier, arbete eller annan sysselsättning efter 1 år.

Personalomsättning bland såväl lärarpersonal, elevhälsopersonal och skolledare är förhållandevis låg i förvaltningen vilket skapar en stabilitet i organisationen och möjlighet att på både kort och lång sikt arbeta med strategier för ökad kvalitet i verksamheten. Även behörighetsgraden bland lärare är hög.

Nämnden har tagit ekonomiskt ansvar genom att genomföra åtgärdsplaner för en ekonomi i balans, som fallit väl ut. I ljuset av att anpassningarna genomförts samtidigt som verksamheten varit starkt påverkad av pandemi kan nämnden konstatera att samtliga medarbetare gjort ett fantastiskt arbete och eleverna har kämpat hårt för att nå sina mål.

Under 2022 kommer nämnden fokusera på:

- att säkerställa att arbetet med de prioriterade utvecklingsområdena kan genomföras
- att utöva en tillitsbaserad styrning och stödja i kärnuppdraget och i det prioriterade utvecklingsarbetet
- att säkerställa att arbetet med Framtidens gymnasieskola kan fortskrida enligt plan

4.3.3 Gymnasieskola

Ekonomiskt resultat

Gymnasieskolan gör ett överskott på 4,9 mnkr, vilket beror på följande faktorer:

- Tilläggsbudgetar under året, som inte förbrukats fullt ut
- Nettoutfallet för köpta-sålda platser mer positivt än budgeterat (se analys nedan)

Verksamhetsanalys

Gymnasieskolans målsättning för 2021 var att arbeta enligt utvecklingsplanen Bildningsstaden Borås, och skolornas egna utvecklingsplaner. Utgångspunkten för detta arbete är de övergripande verksamhets- och kvalitetsmål som Kommunfullmäktige har fastställt för gymnasieskolan, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mål samt skolornas egna mål och strategier.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mål för gymnasieskolan är att:

- *alla elever ska lämna gymnasieskolan med minst betyget E i samtliga kurser*, vilket vi lyckats med till 75,8 % (jfr 71,7 % föreg år). Trenden över tid är att andelen elever med minst betyget E i samtliga kurser varierar från år till år. Ett övergripande arbete, i form av kvalitetsdialog görs för att ta fram en förbättrad modell för uppföljning och analys av resultaten.
- *alla elever ska lämna gymnasieskolan med högskoleförberedande respektive yrkesexamen*, vilket vi lyckats med till 91,8 % (jfr 92 % föreg år)
- *alla elever på introduktionsprogrammen går efter 1 års studier vidare till nationellt program, fortsatta studier, arbete eller annan sysselsättning*, vilket vi lyckats med till 34 % (jfr 36,5 % föreg år).
- *alla elever ska känna sig trygga i gymnasieskolan*, har inte kunnat mätas på ett kvalitetsäkrat under 2021, då Skolklimatundersökningen inte gav ett tillräckligt statistiskt material.

Elevtal på skolorna

År	Almås	Bäckäng	Sven Erikson	Björkäng	Viskastrand	Totalt	Boråselever i fristående gymnasieskolor i Borås
2016	708	1299	1098	448	758	4311	337
2017	745	1365	1158	290	831	4389	361
2018	753	1391	1169	247	856	4416	393
2019	788	1437	1176	0	886	4287	463
2020	718	1398	1289	0	936	4341	459
2021	687	1433	1339	0	917	4376	465

Tabellen ovan visar att Almåsgymnasiet fortsätter tappa elever på flera av sina program och Viskastrandsgymnasiet har tappat elever på två av sina program, men har haft kö till deras andra program. Bäckängsgymnasiet och Sven Eriksonsgymnasiet ökar och bedömningen är att denna ökning kommer fortsätta. Fristående skolor har en försiktigt stabil ökning.

Att ändra den nedåtgående trenden för Almåsgymnasiet och att ordna plats för alla elevers förstahandsval är en viktig fråga för Framtidens gymnasieskola och det är av största vikt att nämnden arbetar för att stärka samtliga gymnasieskolors attraktionskraft.

Lärartätheten

Måttet elever/lärare är den indikator som på helheten bäst visar förändringar över tid i skolornas organisation. Data i tabellen nedan är hämtad från Kolada.

År	Lärartäthet (elever/lärare)
2016	12,9
2017	11,3
2018	11,0
2019	11,9
2020	12,3
2021	<i>Publiceras v 12, 2022</i>

Skolorna har genomfört anpassningar sedan 2019 och lärartätheten börjar närma sig nivån som var innan flyktingvågen. Under 2017 och 2018 fick skolorna kraftigt ökade tillfälliga resurser för att hantera situationen med flyktingvågen, vilket drev upp personalorganisationen. Bedömningen är att måttet för lärartäthet kommer stabiliseras framöver, med gymnasieskolans ekonomi i balans.

Är gymnasieskolan effektiv?

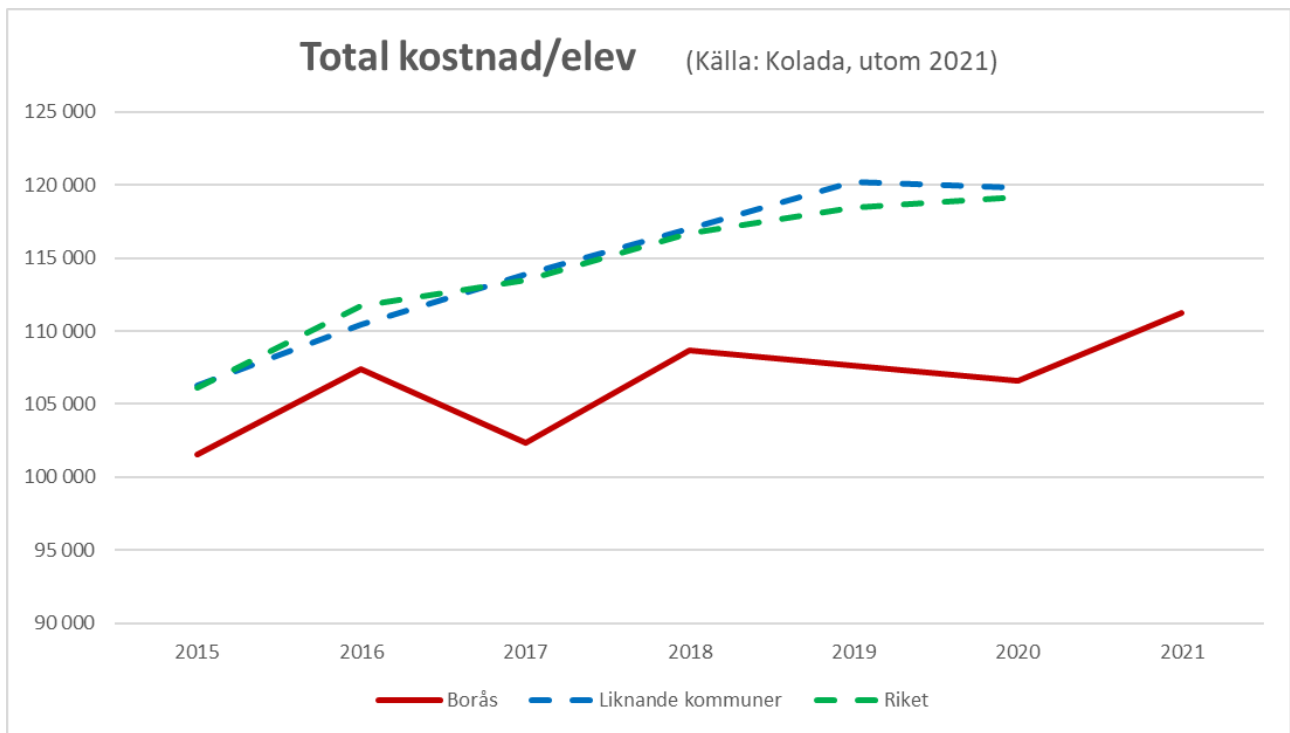
Rådet för kommunal analys, RKA, som står bakom databasen Kolada har tagit fram en rapport som visar effektivitet inom kommunal verksamhet. Måttet är ett sammanvägt mått mellan resursindex (programkostnad) och kvalitetsindex (elevenkårsindex och andel examen inom fyra år). Jämförelsen görs med andra kommuner och grönt visar en hög effektivitet.

	2018	2019	2020
Förskola	70	72	67
Kommunal grundskola	71	61	80
Kommunal gymnasieskola	73	77	72
LSS (boende och daglig verks)	58	70	62
Ekonomiskt bistånd	68	78	72
Äldreomsorg	<i>saknas</i>	<i>saknas</i>	<i>saknas</i>

Gymnasieskolan har ett högt effektivitetsmått som ligger nära nivån för grönt. Det som drar ned måttet något är utfallet på Skolinspektionens elevenkät som de senaste åren haft låg svarsfrekvens (pandemirelaterat). Bortsett från att kvalitetsindex drar ner värdet något på grund av enkäten är det tydligt att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden hushåller väl med de resurser som tilldelats och levererar goda resultat. Detta återspeglas av annan data exempelvis Öppna jämförelser.

Kostnader per elev

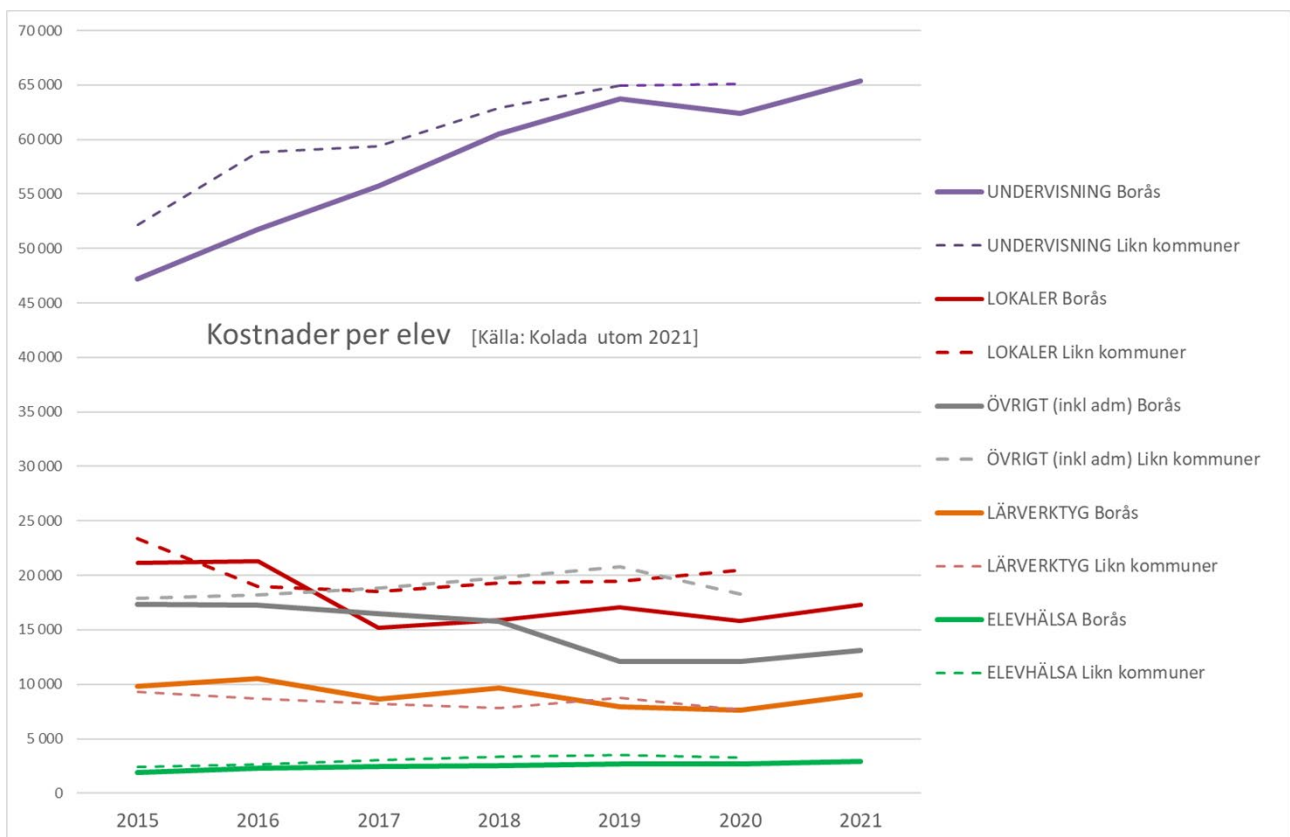
Total kostnad per elev.

Grafen visar kostnadsutvecklingen totalt i kronor, per elev de senaste tio åren och är hämtat från nationell statistik. Grafen visar att Borås gymnasieskola ligger på en låg nivå, både i relation till riket och i relation till liknande städer (urval Kolada "Liknande kommuner gymnasieskola").

Uppdelade kostnader per elev

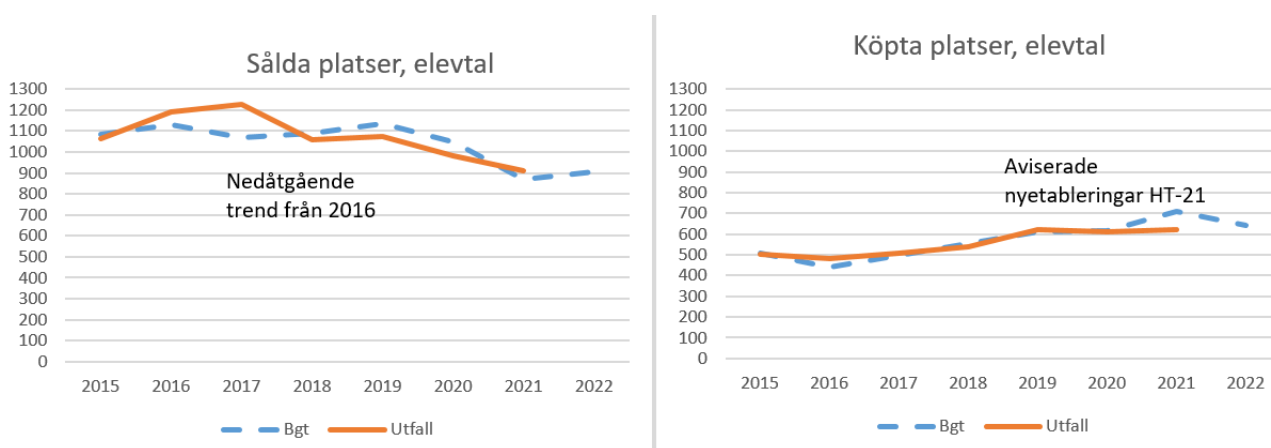
Diagrammet nedan visar kostnad per elev i kronor uppdelat på olika kostnadslag. Graferna visar att anpassningarna görs på rätt ställen i verksamheten, det är inte administrationen som växer.

- Administrationskostnaden (i övrigt) har minskat de senaste åren.
- Kostnaden för lärarledd undervisning ökat stabilt. En förklaring till den kraftigare ökningen av lärarledd undervisning de senaste åren är de lönesatsningar som gjorts på personalgruppen.
- Kostnaden för läromedel har minskat, framförallt beroende på val av billigare digitala verktyg. Ökning senaste året pga läromedelsinköp under pandemin.
- Lokalkostnaden minskade 2016 på grund av nya redovisningsprinciper för fastigheter och ändrad internhyressättning. Ökningen senaste åren beror på ökad hyra och utökade lokaler.

Köpta-sålda platser

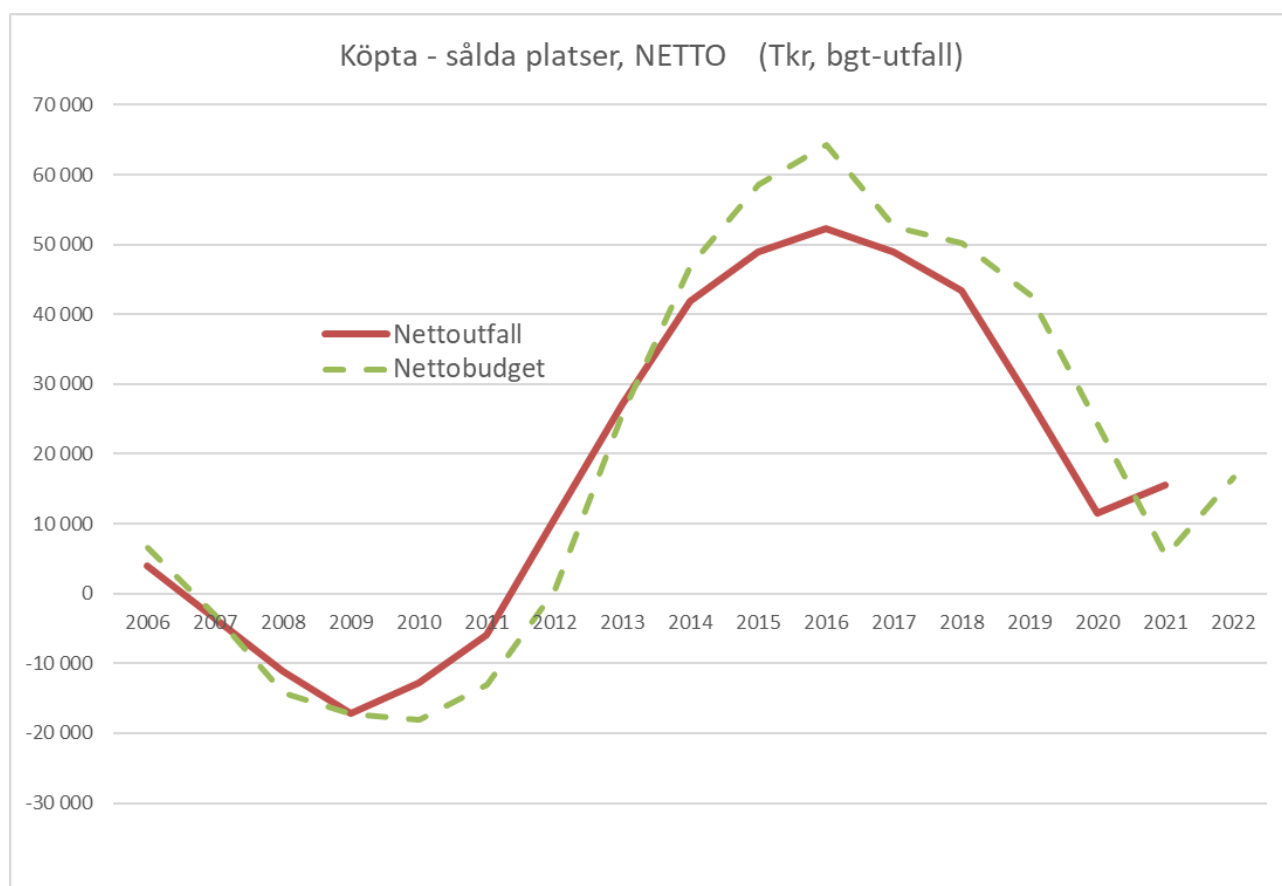
Graferna nedan visar elevflödet, i **antal** elever, budget mot utfall. I trenden över elevflödet från andra kommuner, sålda platser, syns det att det varit en tydligt nedåtgående trend de senaste åren. Bedömningen är att denna trend förändras i positiv riktning, vilket baseras på hur antagningen vid läsårsstarten 2021 såg ut.

När det gäller köpta platser, framförallt elever hos fristående huvudmän i Borås har nivån legat på en försiktigt ökande trend de senaste åren. I samband med att budget 2021 gjordes fanns det information hos Skolinspektionen om aviserade etableringar i Borås, under året. Förutom utökning av program hos befintliga hade en fristående huvudman planer för en etablering av en helt ny skola i Borås. Därför togs det höjd för detta i budgeteringen, men ingen av de aviserade etableringarna blev av, vilket förklarar skillnaden mellan budget och utfall 2021.

Dessa faktorer är mycket svåra att prognosticera i samband med att budget upprättas, vilket gör att avvikelser kan uppstå sent på året när läsårsstarten varit och klasserna stabiliserats.

Grafen nedan visar budget och utfall på köpta-sålda platser i **kostnad**, netto.

I ett tioårigt perspektiv har Borås Stads egna gymnasieskola lockat eleverna, vilket gett ett positivt netto i budgeten för köpta-sålda platser som gynnat den egna gymnasieskolan. Från en toppnivå 2016 har dock läget förändrats kraftigt, vilket varit en bidragande orsak till anpassningarna inom den egna gymnasieskolan de senaste tre åren. Orsakerna har varit utökning på vissa program hos fristående huvudmän ("köpta" platser), samt att vi tappat elever från grannkommuner ("sålda" platser). Sett till utfall 2021 förklaras skillnaden i utfall mot budget att tidigare aviserad nyetablering hos fristående huvudmän inte genomfördes.

Baserat på den senaste informationen om icke realiserade etableringsplaner hos fristående huvudmän och på att fler elever från andra kommuner återigen söker sig till vår gymnasieskola är budgeteringen för kommande år ett mer positivt netto.

Kommunala aktivitetsansvaret

Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) innebär att kommunen löpande ska hålla sig informerad om hur ungdomar mellan 16 och 19 år som inte går i skolan och inte har tagit examen från gymnasiet håller sig sysselsatta. Kommunen ska föra ett register över dessa ungdomar samt erbjuda åtgärder. Nämnden ansvarar för KAA i Borås Stad. Arbetet sker i nära samverkan med Arbetslivsnämnden och Individ- och familjeomsorgsnämnden. Nedan följer statistik över elevutvecklingen för de senaste mätningarna. Mätningarna under året som valts är januari, vilket är den mest rättvisande bilden med tanke på de förändringar i registret som sker under året.

Mätpunkt	Antal individer i KAA	Varav elever som avbrutit studierna	Varav "Uppgift saknas"
Januari 2019	406	215	41
Januari 2020	423	206	79
Januari 2021	339	164	14
Januari 2022	318	191	10

Under våren 2020 startades KAA-enheten som arbetar systematiskt med individerna, bland annat med uppsökande verksamhet. Enhetens insatser tillsammans med arbetet med att främja närvaro i skolan, i samarbete med andra nämnder och externa aktörer har lett till en minskning av antalet individer i KAA-registret. Kännedomen om individerna har ökat markant och jämfört med andra kommuner i landet är detta ett mycket bra resultat.

Kommentarer till verksamhetsmått

Antalet elever från kommunen i gymnasieskola har ökat med ca 2 % vilket kan sägas ligga i linje med befolkningsökningen, men det totala elevantalet i våra gymnasieskolor har bara ökat med 1%. Detta förklaras av att inflödet av elever från andra kommuner har minskat. Sett i lägre perspektiv har elevflödet minskat kraftigt, men trenden planar förhoppningsvis ut nu.

Utfallet elever hos externa utbildningsanordnare är lägre än budgeterat. Detta beror på att när budgeten gjordes fanns det information om etablering av ny fristående gymnasieskola och utökning av befintlig fristående gymnasieskola. Varken nyetableringen eller utökningen av platser blev av.

När det gäller kostnadsmått syns tydligt att hyreskostnaden ökat, vilket beror på ökad internhyra. Att kostnaden för skolskjuts har minskat är ett resultat av rutinen att eleverna får visa intresse genom att beställa sitt busskort. Att kostnaden för lärverktyg är högre än budget beror på att pandemin inneburit att praktiska moment som skulle gjorts på elevens praktikplats nu fått genomföras på skolan.

4.3.4 Vuxenutbildning

Ekonomiskt resultat

Vuxenutbildningen lämnar ett nollresultat.

Med anledning av en prognosticerad ökad efterfrågan på utbildningsplatser har verksamheten fått ett utökat nämndbidrag på 7 mnkr, som syftar till att omhänderta den ökade volymen på de rättighetslagstiftade skolformerna som finansieras av kommunbidraget.

Regeringens ekonomiska krispaket innefattar riktade satsningar på yrkesutbildningar inom Vuxenutbildningen, dock kvarstår medfinansieringskravet. Man har även beslutat om ett extra statsbidrag avseende retroaktiv ersättning för Yrkesvux medfinansiering 2020 om drygt 10 mnkr som utbetalats som en retroaktiv ersättning under 2021. Enligt information från Skolverket kan denna retroaktiva ersättning användas för att finansiera Yrkesvux även under kommande år.

Verksamhetsanalys

Vuxenutbildningens målsättning för 2021 var att arbeta enligt utvecklingsplanen för 2016-2021, Bildningsstaden Borås, och skolans egen plan för samma tidsperiod. Utgångspunkten för detta arbete är Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mål samt vuxenutbildningens egna mål och strategier.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mål för Vuxenutbildningen är att alla elever ska fullfölja sin studieplan utifrån personligt uppsatta mål, vilket uppnåtts till 65 % (jfr 67 % föreg år). Det finns flera orsaker till att elever inte fullföljer sin studieplan. Exempel på orsaker som verksamheten arbetar med är: skolans förmåga att stötta elever med en negativ skolerfarenhet och att utveckla mer realistiska möjligheten för framförallt kortutbildade att bli färdig med studier inom den tid som de har till förfogande. Trenden över tid är att resultatet ligger stabilt på ungefär samma nivå men att det kan variera något från år till år. Pandemin har lett till att genomströmningen inom sfi har minskat och att det i de andra skolformerna är fler elever än vanligt som har underkända betyg.

Framåt finns det stora osäkerheter som påverkar planeringen av verksamheten. Efterfrågan på utbildning kommer öka, men den är också påverkad av resurstilldelning och statsbidrag. Nya regleringar inom flera områden är aviserade vilket kan påverka verksamheten på lång sikt. Ett exempel är KLIVA-utredningen som bl.a. föreslår ett utökat ansvar för att nå och motivera personer som tillhör målgruppen för sfi. Ett annat exempel är regeringens planer på att ge Skolverket uppdrag att ta fram underlag för att planera och dimensionera Vuxenutbildningen på regional nivå.

Verksamheten har bedrivit fjärr- och distansundervisning i högre grad jämfört med gymnasieskolan under pandemin. Man har succesivt ökat undervisningen på plats inom ramen för vad Folkhälsomyndigheten och Regionens smittskydd tillåter.

Kommentarer till verksamhetsmått

Den prognosticerade ökningen av efterfrågan på utbildningsplatser inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning har inte slått in än. En förklaring är att många drar sig för att läsa när man inte fått vara i skolan, en annan förklaring är att Arbetsförmedlingens möjlighet att anvisa till studier inom Komvux inte kommit i gång ordentligt. Prognosen är att när undervisningen åter kan bedrivas på plats fullt ut och i takt med att fler anvisas till studier, kommer efterfrågan att öka markant. Detta innebär att de resurstillskott verksamheten fått tilldelat kommer behövas för att möta de behov som uppstår. Nämnden följer med intresse utvecklingen av efterfrågan på utbildningsplatser och den ekonomiska utvecklingen i ljuset av att antalet studerande inte ökat i den takt som först signalerades. Under det sista året har arbetslösheten befarats öka, men ökningen har inte skett utan arbetslösheten är nu nere på samma nivåer som innan pandemin.

Inom sfi har elevunderlaget varit större än vad som prognosticerats vid budgeteringen. Eleverna har inte gått vidare till grundläggande nivå i den takt som man trodde.

När det gäller verksamhetsmått för Yrkeshögskolan är det stor skillnad mellan budgeterat elevtal och årsutfallet, vilket beror på startade utbildningsplatser i den utsträckning statsbidragen medger. Dessa beslut kommer i allmänhet under innevarande år och går inte budgetera på ett bra sätt ett år i förväg.

4.3.5 Gymnasiesärskola

Ekonomiskt resultat

Gymnasiesärskolan lämnar ett litet överskott på 0,2 mnkr.

Verksamhetsanalys

Gymnasiesärskolans målsättning för 2021 var att arbeta enligt utvecklingsplanen, Bildningsstaden Borås, och skolans egen utvecklingsplan. Utgångspunkten för detta arbete är de övergripande verksamhets- och kvalitetsmål som Kommunfullmäktige har fastställt för gymnasiesärskolan, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mål samt skolornas egna mål och strategier.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens mål för gymnasiesärskolan är att alla elever ska slutföra gymnasiesärskolans nationella program med betyg i samtliga ämnen, vilket verksamheten lyckats med till 96 % (jfr 79% föreg år).

Gymnasiesärskolan genomförde en omorganisering i samband med läsårsstarten 2021. Bland annat innebär förändringen att den mindre elevgruppen på Individuella programmet som var på Almåsgymnasiet sammanfördes på Bergslenagymnasiet enhet Sörmarksgatan (tidigare benämnt Hulta Ängar). Omorganiseringen innebär även att skolformsgemensamma resurser, som elevhälsan, samlas under gymnasiesärskolechefen. Flytten och omorganiseringen har gått enligt plan och verksamheten startade upp läsåret mycket bra. Både personal och elever är positivt inställda efter flytten. En av personalen (elevassistent) har haft önskan att flyttas till Bergslenagymnasiet, vilket kunnat tillgodoses.

Omorganiseringen skapar möjligheter för vidare utvecklingsarbete i organisationen, bland annat när det gäller kollegialt arbete kring bedömning, att utveckla metoderna för att synliggöra elevernas utveckling och att utveckla det arbetsplatsförlagda lärandet.

Under pandemin har de flesta elever varit på plats i skolan. De få elever som valt att stanna hemma på grund av pandemin har fått individuellt stöd för att kunna följa sin studieplanering.

Kommentarer till verksamhetsmått

När det gäller elevunderlaget var det en mindre kull elever som startade i augusti, än vad som bedömdes i samband med budgeteringen. Detta ger ett lägre totalt antal årselever i Borås Stads gymnasiesärskolor i utfallet för 2021.

Antal elever från andra kommuner har minskat, vilket förklaras av att det är färre elever i målgruppen från andra kommuner. Minskningen är tydlig inom det individuella programmet. Det är viktigt att poängtera att detta inte är föranlett av nedläggningen av elevhemmet, då målgruppen för individuella programmet inte är aktuell för elevhemmet och det finns fler lösningar inom LSS för att tillgodose eleverna på de nationella programmens behov för en väl fungerande skolgång i vår gymnasiesärskola.

Måtten för kostnad per elev beräknas på en relativt liten skolform som har relativt höga kostnader. Detta medför att även mindre förändringar i elevtalen får ett större genomslag i kostnadsmått. När det gäller kostnaden för undervisningen per elev är det det lägre elevantalet som påverkat utfallet. Det har gjorts anpassningar på elevhälsa och övrigt, vilket märks i utfallet kostnad per elev.

4.3.6 Naturskola

Naturskolan är en del av Navet Science Center som sorterar under Sjuhärads kommunalförbund. Verksamheten ligger inom Rya Åsar naturreservat, Ramshulan, ingen av nämndens verksamheter nyttjar resursen. Genom en budgetkonstruktion från tidigare omorganisation i staden lades det ekonomiska ansvaret för verksamheten på Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, som köper tjänsten från Navet Science Center.

4.3.7 Insatser enligt LSS

Ekonomiskt resultat

Underskottet på -0,1 mnkr hanteras inom Gymnasiesärskolans ram.

Verksamheten

Nämnden bedriver en mindre verksamhet för elever i gymnasiesärskolan som har behov av korttidstillsyn, i anslutning före och efter schemalagd skoldag.

Verksamheten har även innefattat ett elevhem som mest fungerat som inackordering för elever från andra kommuner. Efter en utredning våren 2021 beslutade nämnden att lägga ner verksamheten med elevhemmet. Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträdet 2021-06-23 att ta bort uppdraget "att driva elevhem enligt LSS" från nämndens reglemente.

4.4 Verksamheten 2021

Kommunfullmäktige fastslår att följande ska gälla för nämndens verksamhet i budget 2021:

1. Anställda i upphandlade verksamheter ska ha arbetsvillkor jämförbara med anställda i Borås Stad.
Koncerninköp anlitas vid upphandling av utbildning på entreprenad vilket innebär att detta krav är med i upphandlingsunderlagets kravställningar.
2. Skolkort som gäller i kollektivtrafiken inom Borås kommun ska tilldelas elever som visat intresse genom ett aktivt val. Detta gäller gymnasieelever som är folkbokförda i Borås och som omfattas av studiehjälp, oavsett skolhuvudman.
Förvaltningen har infört en rutin att de elever som omfattas ansöker om busskort inför läsårsstart.
3. Arbetslivsnämnden ska samordna stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska vara behjälplig och delta i detta arbete. *Arbetslivsnämnden har utarbetat en plan för bedersrelaterat våld och förtryck som ska gälla för hela Borås Stad. Förvaltningen har implementerat planen i verksamheterna. Förvaltningens kuratorer har genomgått kompetensutveckling och ansvarar för arbetet på respektive enhet. En "kortversion" av planen har tagits fram för att underlätta i arbetet för t.ex. lärare.*

4. Gymnasieskolan i Borås är avgiftsfri.
Gymnasieskolan är avgiftsfri.

4.5 Jämställdhetsperspektivet

Arbetet med jämställdhet regleras i de nationella styrdokumenterna för skolan som ger lärare, rektorer och andra som arbetar i skolan stort ansvar och befogenheter för att främja jämställdhet mellan könen och motverka trakasserier och diskriminering.

Varje skola genomför analyser av sina behov och på övergripande nivå följs området upp i analyser av skolklimatenkät, Lokal Uppföljning av Ungdomspolitik (LUPP) m.m. Denna redovisning fokuserar på det övergripande arbetet.

Målområde 1: Makt, inflytande och ekonomisk jämställdhet

I förvaltningens utvecklingsplan är värdegrund ett av tre utvecklingsområden och samtliga skolor i förvaltningen bedriver ett aktivt arbete i frågan. Värdegrundsarbetet ska främja alla elever lika värde, bland annat jämställdhet mellan könen. Inflytande utövas praktiskt i skolans olika inflytandeforum och till vardags i undervisningen. Båda delarna utvärderas av alla verksamheter vanligtvis i den årliga i skolklimateundersökningen men också i respektive rektors kvalitetsbedömning.

Genomfört arbete på övergripande nivå:

Resultaten i Skolklimateundersökningen har följts upp på förvaltningsnivå och dessutom ställts i relation till resultaten i LUPP för att tydliggöra utvecklingsområdena.

Identifierat utvecklingsområde - Trots att det i hög utsträckning råder trygghet och trivsel i alla våra verksamheter finns det anledning för skolenheterna att göra ytterligare förbättringar för att genom olika insatser öka graden av trygghet, studiero och inflytande. Det handlar då i hög grad om att bibehålla, sprida och förstärka det arbete som redan idag fungerar väl samt tillse att det som framkommer i utvärderingar följs upp och omsätts till lärande och förbättringar. I arbetet med kommande Bildningsstad har detta område särskilt uppmärksammats som ett utvecklingsområde att intensifiera arbetet kring.

Målområde 2: Makt och hälsa

De som är närmast eleven dvs undervisande lärare, elevens klassföreståndare/mentor har en nyckelroll i både det främjande och förebyggande arbetet och i det åtgärdande arbetet. Varningstecken/ signaler kan bl.a. vara frånvaro/skolkl, somatiska besvär mm.

Genomfört arbete på övergripande nivå:

Rutiner för att främja närvaro och åtgärda frånvaro har arbetats fram och kommer att implementeras i verksamheten. Under läsåret 20/21 har förvaltningen följt upp könsuppdelad frånvarostatistik och deltagande i idrottsundervisningen på uppdrag av GVUN. I analysen framkommer att det inte föreligger någon skillnad mellan kvinnor och män vad gäller deltagande i idrottsundervisningen.

Målområde 3: Makt och mäns våld mot kvinnor

Årligen genomförs en skolklimateundersökning där bland annat elevernas upplevelse av trygghet och studiero utvärderas. Eleverna besvarar även frågor om förekomsten av kränkande behandling och diskriminering. Resultatet utgör underlag för skolornas analys och åtgärder.

Genomfört arbete på övergripande nivå:

I framtagande av Borås Stads handbok ”Förtryck i hederns namn – en handbok om arbetet med hedersrelaterat våld” har kuratorer i förvaltningen medverkat. Handboken har implementeras i verksamheten och verksamhetens kuratorer är särskilt utbildade för att kunna stödja övrig personal i arbetet. En kortare version av handboken har tagits fram för att underlätta för lärare i arbetet.

5 Konsekvenser av coronaviruset

Medarbetarperspektiv

Covid-19 - pandemin har en mycket stor påverkan för förvaltningens medarbetare. Alla anpassningar som gjorts och fortfarande görs i verksamheten grundar sig på direktiv från regeringen, Folkhälsomyndigheten, Skolverket och regionala smittskyddsläkaren. Att hantera dessa direktiv samtidigt som skolförlagd undervisning bedrivs medför utmaningar. Bedömningen är att alla medarbetare hanterat detta bra, men det finns en oro för arbetsmiljöaspekter och måendet hos personalen, särskilt i ljuset av att pandemin fortsätter. Förvaltningen har en låg personalomsättning och sjukfrånvaron ligger på relativt låg nivå, vilket redogörs för under avsnitt 3.4.

Elevperspektivet

Sedan Covid-19 - pandemins start har verksamheten varit under stor påverkan, hela eller delar av undervisningen har bedrivits via fjärr- och distansundervisning under långa perioder. Dock har måluppfyllelsen för eleverna varit god, vilket är anmärkningsvärt med tanke på de utmaningar som pandemin medfört.

Elevernas psykiska mående är påverkat av pandemin och nämnden har i särskilda uppföljningar följt upp elevernas psykiska mående för att tidigt upptäcka var vi behövt sätta in stöd genom elevhälsans personal.

I de kvalitetsdialoger som ligger till grund för skolchefens rapport rapporterar verksamhetscheferna om att ett stort fokus lagts på att ge avgångseleverna förutsättningar att nå en examen. Det har gett en ökande utbildningsskuld för elever i tidigare årskurserna och en ökad andel elever som har behov av särskilt stöd. Bedömningen är att det kommer kräva resurser att hantera denna "utbildningsskuld" under flera läsår framöver, framförallt kopplat till elever som missat praktiska moment och APL men också elever som inte klarat kurser då de inte kunnat få det stöd de behövt på plats i skolan.

Ekonomiperspektivet

Situationen medför minskade kostnader för skolmat, resor och konferenser, men också förlorade intäkter inom elevcafeteria och lokaluthyrning. Dessa poster tar i princip ut varandra, men när det gäller kostnader som relateras till undervisningen har pandemin medfört ökade kostnader (se tabell nedan).

Staten har beslutat om extra stöd till skolan, framför allt genom den så kallade skolmiljarden som syftar till att hantera utbildningsskulden. Dessa medel fördelas proportionellt i alla verksamheter och inom gymnasieskolan har bidraget fördelats på elevtal till alla, inklusive enskilda huvudmän. För nämndens del har detta statsbidrag inneburit 5,9 mnkr (4,5 + 1,4 mnkr) i tillfälliga medel 2021.

Staten gör även en extra satsning på Yrkesvux inom Vuxenutbildningen, dessutom har drygt 10 mnkr av medfinansieringen för Yrkesvux, som avsåg 2020, utbetalats som en retroaktiv ersättning under 2021.

Eftersom nämnden fått tilläggsbudgetar under året görs inga äskanden för dessa kostnader.

Verksamhet / Händelse	Uppskattad ekonomisk konsekvens 2021, tkr
Läromedel - digitala verktyg samt material/utrustning för att genomföra praktiska moment på skolan	-2 000
Korttidshyra av externa lokaler i syfte att minska trängsel på skolorna	-700
Högre kostnader för undervisningen för att hantera "utbildningsskulden"	-1 800
Summa	-4 500

6 Verksamhetsmått

6.1 Gymnasieskola

6.1.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal elever från kommunen i gymnasieskola	3 836	3 977	4 330	4 045
Totalt antal elever i Borås Stads gymnasieskolor.	4 287	4 341	4 492	4 376
Antal individer i Borås Stads kommunala aktivitetsansvar (ej budget-mått)	436	377		335
Antal elever från andra kommuner.	1 030	929	871	912
Antal elever hos extern utbildningsanordnare.	622	601	709	621
Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr per elev	117 761	110 678	102 908	111 210
Elever/lärare i kommunal gymnasieskola (utfall ur Kolada v 12)	11,9	12,3		

6.1.2 Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal asylsökande i gymnasieskolor i Borås (ej budgetmått)	107	36		40
Antal elever från Borås i andra kommuner	83	79	115	84
Antal elever från Borås hos landsting	20	14	18	21
Antal elever från Borås i fristående gymnasieskolor utanför Borås	55	55	67	51
Antal elever från Borås i fristående gymnasieskolor i Borås	464	453	508	465
Kostnad för administration, kr per elev	9 168	5 840	5 762	5 836
Kostnad för skolmåltider, kr per elev	5 810	6 894	5 309	4 665
Kostnad för elevhälsa, kr per elev	2 733	2 794	2 783	2 920
Kostnad för skolskjuts (exkl inackordering), kr per elev	5 323	5 154	5 676	4 759
Kostnad för lokaler och fysisk miljö, kr per elev	17 635	16 157	16 768	17 302
Kostnad för lärare, övrig undervisning, kr per elev	66 337	63 651	59 657	64 164
Kostnad för lärverktyg, inkl kapitalkostnad, kr per elev	9 677	8 686	6 835	9 056
Övriga kostnader, kr per elev	2 304	2 297	1 246	2 009

6.2 Gymnasiesärskola

6.2.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal elever från kommunen i gymnasiesärskola	77	74	79	65
Totalt antal elever i Borås Stads gymnasiesärskolor	90	99	102	84
Antal elever från andra kommuner	34	30	28	22
Kostnad för kommunal gymnasiesärskola, kr per elev	504 446	481 630	464 247	522 068

6.2.2 Mått som följs upp av Nämnden

Verksamhetsmått	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Antal elever från Borås i andra kommuner	8	5	5	3
Kostnad för administration, kr per elev	47 205	33 733	37 078	46 487
Kostnad för skolmåltider, kr per elev	16 218	13 629	9 775	12 927
Kostnad för elevhälsa, kr per elev	33 122	28 017	16 115	16 323
Kostnad för elevassistenter, kr per elev	102 696	106 192	112 185	105 494
Kostnad för lokaler o fysisk miljö, kr per elev	48 087	45 475	39 755	53 838
Kostnad för lärare, övrig undervisning, kr per elev	212 264	213 537	211 008	207 925
Kostnad för SYV, kr per elev	7 340	7 005	6 510	7 102
Kostnad för lärverktyg, inkl kapitalkostnad, kr per elev	25 941	21 804	17 921	23 623

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Övriga kostnader, kr per elev	90 803	68 600	51 471	35 546

6.3 Vuxenutbildning

6.3.1 Mått som följs upp av Kommunfullmäktige

Verksamhetsmätt	Årsutfall 2019	Årsutfall 2020	Budget 2021	Årsutfall 2021
Komvux på grundläggande nivå, genomsnittligt elevantal	396	454	480	382
Komvux på gymnasial nivå, genomsnittligt elevantal	840	902	880	884
YH (Yrkeshögskolan), genomsnittligt elevantal	205	274	300	373
Komvux i svenska för invandrare, genomsnittligt elevantal.	593	635	740	846
Särvux, genomsnittligt elevantal	108	100	110	94

7 Investeringar

7.1 Investeringar, årliga anslag

Tkr	Budget 2021	Utgift 2021	Avvikelse 2021
Viskastrandsgymnasiet, inventarier i samband med utökade lokaler Viared	3 300	3 440	-140
Almåsgymnasiet, inventarier i samband med utökade lokaler	1 700	1 448	252
Summa	5 000	4 888	112

Analys

Inventarier i samband med utökning av undervisningslokaler för praktiska undervisningsmoment på Viared. Då lokalerna används för utbildning inom fordonsprogrammet och byggprogrammet är

inventarierna dyra att köpa in. Denna del av projektet är klar 2021 (men det är fortsatt ombyggnad på Viskastrandsgymnasiet, vilket innebär nya investeringsmedel 2022).

Inventarier i samband med att del av innergård på Almåsgymnasiet byggs in och görs om till undervisningsyta och två äldre teorisalar byggs om till naturkunskapssalar. Klart under 2021.